

Vlaams
Parlement

vergadering **C200**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 21 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de federale indexsprong inzake kinderbijslagen – 1542 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de hervorming van de schenkingsrechten – 1898 (2014-2015)	8

**VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de federale indexsprong inzake kinderbijslagen
– 1542 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Willem-Frederik Schiltz

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister-president, ik heb de vraag een tijd geleden ingediend, maar ze is nog actueel. Onze collega's van het federale parlement zijn op dit moment waarschijnlijk ook aan het discussiëren over de indexsprong, om het algemene begrip te nemen.

De Federale Regering heeft een voorontwerp van wet voorbereid dat een indexsprong op de lonen en de sociale uitkeringen doorvoert, en dat dus momenteel ter discussie ligt. Er mag geen misverstand over bestaan: als partij blijven wij ons verzetten tegen deze asociale maatregel. Los van de inhoudelijke, maatschappelijke en economische overwegingen zijn er ook juridisch-politieke en budgettaire vragen te stellen bij dit voorontwerp.

Het federale wetsontwerp tot verbetering van de werkgelegenheid voorziet immers in een indexsprong – ik gebruik weer het generieke begrip – voor de sociale uitkeringen, met inbegrip van de kinderbijslagen. Het gaat niet enkel om de kinderbijslagen of het 'kindergeld', zoals men het in de volksmond noemt, maar bijvoorbeeld ook over de inkomensgrenzen die gelden voor bepaalde sociale toeslagen.

Sinds de zesde staatshervorming zijn de deelgebieden volledig bevoegd voor onder meer de kinderbijslagen. Bij de opmaak van de begroting 2015 hebt u al een decreet met betrekking tot de indexsprong laten goedkeuren. De Waalse Regering heeft al aangekondigd het Overlegcomité te zullen vatten, aangezien ze meent dat de federale overheid met dit ontwerp tot verbetering van de werkgelegenheid juridisch aan bevoegdheidsoverschrijding zou doen en dat de federale overheid de indexsprong voor de kinderbijslagen niet alleen kan beslissen. De Raad van State heeft al adviezen uitgebracht, met betrekking tot een aantal nuances in die materie.

Minister-president, is de Vlaamse Regering betrokken bij de opmaak van dit ontwerp van wet van de federale collega's met betrekking tot de indexsprong? Heeft ze een advies verstrekt, is er dus overleg geweest? Gaat ze akkoord met de stellingname van de Waalse Regering met betrekking tot de bevoegdheidsoverschrijding? Zoals u weet, moet de Brusselse Hoofdstedelijke Regering haar standpunt nog bepalen. Gaat de Vlaamse Regering dus ook het Overlegcomité vatten? Of is dit al gebeurd, gelet op de voortgang der werkzaamheden? Welk standpunt heeft de Vlaamse Regering daar verdedigd of zal ze verdedigen? En een van de kernelementen: waarom is er binnen deze Vlaamse Regering een onderscheid in de reacties van de ministers op de indexsprong voor de huurprijzen en voor de sociale uitkeringen? Bij het eerste hebben we hevige reacties gezien, bij het tweede zien we geen reactie.

De berekening van de dotatie van de federale overheid aan de Vlaamse overheid volgens de – tussen aanhalingstekens – 'Financieringswet', die onder meer de overdracht van financiële middelen regelt in het kader van de overdracht van de bevoegdheid inzake kinderbijslagen, bevat ook parameters voor de jaarlijkse berekening van de hoogte van de dotatie. Een index is er daar eentje van. Is er ook discussie of komt er overleg over de aanpassing van deze parameter naar aanleiding van de federale indexsprong op alle sociale uitkeringen? Zal er met andere woorden ook een soort van indexsprong gelden voor de federale dotatie?

De Vlaamse Regering raamde in haar begroting 2015 initieel de budgettaire minderuitgave naar aanleiding van de indexsprong op de Vlaamse kinderbijslagen op 63 miljoen euro. Is dit cijfer aangehouden, gelet op de evolutie van de index?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, mijnheer Bertels, de Vlaamse Regering is door de federale overheid niet betrokken bij de voorbereiding van de wet tot verbetering van de werkgelegenheid. Het is wel zo dat de aangelegenheid aan bod is gekomen op het Overlegcomité van 1 april 2015. Maar er is geen consensus over bereikt, dat zal u niet verwonderen.

De Vlaamse Regering is van oordeel dat de koppeling van de gezinsbijslagen aan de index niet zomaar kan worden beschouwd als een bevoegdheid van de federale overheid. U weet dat we zelf met het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 hebben beslist tot een tijdelijke bevrozing van de indexering van de gezinsbijslagen.

De Raad van State heeft in zijn advies nummer 56.703 van 13 oktober 2014 bij dit decreet uitdrukkelijk bevestigd dat de Vlaamse decreetgever bevoegd is om deze maatregelen te nemen, omdat de niet-toepassing van het indexatiemechanisme kan worden geacht deel uit te maken van het bepalen van het bedrag van de gezinsbijslagen en dat de decreetgever daartoe bevoegd is ook tijdens de overgangperiode, die nu nog loopt en geregeld is in artikel 94 paragraaf 1 bis van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De federale wetgever lijkt ervan uit te gaan dat hij op grond van zijn algemene bevoegdheid om het inkomensbeleid te regelen, ook bevoegd is om de koppeling van de gezinsbijslagen aan de index te regelen en baseert zich daarbij op artikel 6, paragraaf 1, VI, 5e lid, ten derde, van de van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Dat bepaalt dat de federale overheid bevoegd is voor het prijs- en inkomensbeleid met uitzondering van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en gemeenschappen behoren, onder voorbehoud van het hetgeen bepaald is in artikel 6, paragraaf 1, VII, 2e lid, d).

Dat voorbehoud slaat op gas- en elektriciteitsdistributie. Mijns inziens is de tekst die ik zonet voorlas – zonder dat voorbehoud, want dat mogen we vergeten, het heeft hier geen betrekking op, het gaat over gas- en elektriciteitsdistributie – vrij duidelijk. De tekst zegt: "een federale bevoegdheid voor het prijs- en inkomensbeleid met uitzondering van de regeling van de prijzen in de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gewesten en gemeenschappen behoren".

De Vlaamse Regering is van oordeel dat het minstens absoluut niet zeker is dat de federale overheid bevoegd is op grond van deze bepaling om de koppeling van de gezinsbijslagen aan de index te regelen.

Ik roep daarvoor volgende argumenten in. Eén, de bevoegdheid om bedragen te koppelen aan een bepaalde index komt toe aan de overheid die materieel bevoegd is. Het Grondwettelijk Hof heeft bevestigd dat een indexeringsmechanisme niet kan worden beschouwd als een aangelegenheid op zich, maar wel als een instrument dat de wetgever en de decreetgever elk wat hen betreft, kunnen hanteren voor zover ze handelen binnen hun respectieve bevoegdheden. Het betreft een arrest dat al dateert van 14 oktober 1999, arrest 109/99. Ik citeer in overweging B 3.6: "Het indexcijfer van de consumptieprijzen is een economische basisindicator. Indexeringen gebeuren teneinde in de diverse beleidsdomeinen de evolutie van de consumptieprijzen te volgen. Een indexeringsmechanisme kan bijgevolg niet worden beschouwd als een aangelegenheid op zich, maar wel als een instrument

dat de wetgever en de decreetgever elk wat hen betreft kunnen hanteren voor zover ze handelen binnen hun respectieve bevoegdheden.”

Twee, de bevoegdheid die de federale overheid op grond van artikel 6, paragraaf 4, VI, vijfde lid, ten derde, van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen (BWHI) heeft voor het algemene prijs- en inkomensbeleid, is beperkt tot de maatregelen die nodig zijn om de inflatie tegen te gaan of om de mededinging te vrijwaren. Dat de bijzondere wetgever de bedoeling had om de federale bevoegdheid hiertoe te beperken, is uitdrukkelijk verklaard bij de parlementaire voorbereiding van het artikel naar aanleiding van de zesde staatshervorming.

De discussie gaat over de interpretatie van de wet over de zesde staatshervorming. Ik wil u die niet onthouden. De Raad van State had bij dat artikel gezegd: “Op zich behoeft over deze bevoegdheidsverdeling geen bijzondere opmerking te worden gemaakt, ware het niet dat in de artikelsgewijze bespreking de mogelijkheid waarover de federale overheid beschikt om gebruik te maken van de instrumenten die verband houden met het prijsbeleid, bijvoorbeeld de prijsblokkeringen, tot tweemaal toe onderworpen wordt aan de voorwaarde dat de te nemen maatregelen ertoe moeten strekken de inflatie tegen te gaan of de mededinging te vrijwaren.”

De artikelsgewijze bespreking is vanuit dat oogpunt op erg dwingende wijze geredigeerd zoals ook blijkt uit de volgende passage: “Het werkelijke doel van de maatregel die verband houdt met de uitoefening van de federale bevoegdheid inzake prijsbeleid moet zijn de inflatie tegen te gaan of de mededinging te vrijwaren”.

En dan zegt de Raad van State: “Indien het de bedoeling van de bijzondere wetgever is om de federale bevoegdheid inzake algemeen prijs- en inkomensbeleid ook te kunnen verbinden aan andere doelstellingen dan de strijd tegen de inflatie of de vrijwaring van de mededinging, dient dit tijdens de parlementaire behandeling verder verduidelijkt te worden.”

Nu citeer ik de bevoegde staatssecretaris Servais Verherstraeten daarover in de bespreking. Ik citeer uit het verslag namens de Commissie voor de Herziening van de Grondwet. Ik citeer dit volledig: “De federale overheid zal ook bevoegd blijven om de instrumenten van het prijsbeleid, zoals prijsblokkeringen, te gebruiken om de inflatie tegen te gaan of de mededinging te vrijwaren. In dit verband kunnen de maatregelen die ze treft betrekking hebben op de prijzen van diensten en producten die zowel tot de gewest- of de gemeenschapsbevoegdheden behoren als tot de federale bevoegdheden behoren. Maar deze maatregelen mogen in geen geval tot doel hebben om het gemeenschaps- of gewestbeleid te beïnvloeden, noch tot gevolg hebben dat dit op onevenredige wijze wordt beïnvloed. Het werkelijke doel van de maatregelen moet zijn de inflatie tegen te gaan of de mededinging te vrijwaren.” De staatssecretaris gaat heel expliciet in op wat de Raad van State bij het artikel heeft geformuleerd. Het artikel is dwingend, het gaat over de strijd tegen inflatie of de vrijwaring van de mededinging en als de federale wetgever een andere bevoegdheid heeft, moet dit uitdrukkelijk uitgeklaard worden tijdens de bespreking. De bevoegde staatssecretaris zegt hier, zoals ik het lees – en ik heb het letterlijk voorgelezen –, dat er geen andere bedoeling is dan het tegengaan van inflatie of het vrijwaren van de mededinging. Weliswaar, zegt hij, kan dit betrekking hebben op gewestbevoegdheden, maar alleen met die twee doelstellingen. Ik denk dat dit een vrij duidelijk citaat is.

Bovendien had het Grondwettelijk Hof ook nog voor de zesde staatshervorming – ik verwees al naar het arrest van 1999 – al bepaald dat als de federale overheid in het kader van haar bevoegdheid voor het algemene prijs- en inkomensbeleid maatregelen neemt die implicaties hebben op de bevoegdheden van de gemeenschappen of gewesten, dit alleen kan als aantoonbaar is dat die maatregel

“onontbeerlijk is voor het verwezenlijken van een coherent prijs- en inkomensbeleid”. Dit is het arrest van het Grondwettelijk Hof met nummer 21/95 van 2 maart 1995.

Het advies van de Raad van State bij het wetsontwerp tot verbetering van de werkgelegenheid geeft geen uitsluitsel over de vraag of de federale overheid bevoegd is om de indexkoppeling te regelen van sociale uitkeringen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen, waaronder de gezinsbijslagen. Waarom niet? Omdat er in het voorontwerp geen sprake van was. Het is pas in het ontwerp dat een bepaling toegevoegd is.

In de Kamer is er opnieuw een algemeen advies gevraagd aan de Raad van State. Dat tweede advies van de Raad van State is er nog niet. Het is dus wachten op dat advies. Ik weet niet of het expliciet hierover zal gaan. Het is afwachten wat daar wordt gezegd.

De Raad van State verwijst via wat hij de techniek van de dynamische verwijzing noemt, naar de gezondheidsindex. Ik vertaal vrij wat de Raad van State zegt: als de gewesten of gemeenschappen een maatregel koppelen aan het mechanisme van de gezondheidsindex en de Federale Regering wijzigt dat mechanisme, dan moeten de gewesten en gemeenschappen de gevolgen daarvan ondergaan doordat ze in hun eigen decreetgeving zeggen dat ze relateren aan de evolutie. Zo niet, zegt de Raad van State, moeten ze maar weigeren dat mechanisme te ontwikkelen. Naar mijn bescheiden mening is dat nog iets anders dan een prijsblokkering. Ik weet niet welk advies de Raad van State nu zal geven, maar het zou kunnen dat het nieuwe advies dat in de Kamer komt, wel betrekking heeft op de tekst van het ontwerp, die op dat punt verschilt van de tekst van het voorontwerp.

De dotatie ter financiering van de kinderbijslag wordt jaarlijks aangepast aan de index van de consumptieprijzen, zoals u weet, en ook aan de procentuele evolutie van de 0- tot en met 18-jarigen per gemeenschap en aan 25 procent van de procentuele evolutie van het werkelijke bruto binnenlands product (bbp) per inwoner.

Er is geen intentie om de consumptieprijsindex of de andere relevante parameters in het kader van de indexsprong aan te passen. In principe wordt er geen indexsprong toegepast bij de raming van de bedoelde dotatie. Federaal minister van Sociale Zaken, mevrouw De Block, heeft dit ook uitdrukkelijk bevestigd tijdens de bespreking in de commissie Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ze heeft dat op verschillende momenten gezegd tijdens die bespreking. Dat kunt u terugvinden. Er werd herhaaldelijk gevraagd of die dotatie niet zou worden geïndexeerd. Ze heeft daar verschillende keren ontkennend op geantwoord.

De Vlaamse Regering houdt dit cijfer aan in de zin zoals is beslist bij de begrotingsopmaak. Het parlement heeft beslist om geen indexatie te laten gebeuren.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister-president, dank u wel. Ik heb twee bijkomende vragen. U weet dat er een aantal mechanismen bestaan om juridische discussies tussen deelregeringen en/of de Federale Regering uit te vechten. U hebt gezegd dat er op 1 april geen consensus was in het Overlegcomité. Mijn logische vraag aan u is dan ook welke ‘verdedigingsmechanismen’ de Vlaamse Regering wel of niet in stelling heeft gebracht. Zijn er verdere stappen gezet in het kader van het federalisme dat we kennen en in het kader van juridische argumenten die we kunnen inroepen als deelregering of als Federale Regering?

Mijn andere vraag is naar aanleiding van het verschil in attitude binnen de Vlaamse Regering voor het naar buiten verdedigen van het niet bevoegd zijn van de Federale Regering. Ik heb al verwezen naar het verschil tussen de huren en de sociale uitkeringen. U weet ook dat in het federaal ontwerp een niet-indexering van de inkomensgrenzen zit voor een aantal sociale toeslagen, onder andere voor kinderbijslag. Voor de kinderbijslag kun je nog zeggen dat die indexsprong pas over afzienbare tijd is. Dat is opgeschoven in de tijd naar aanleiding van de lage inflatie. Het probleem van de niet-indexering van de inkomensgrenzen kan veel acuter zijn. Wat gaat de Vlaamse Regering doen indien blijkt dat de niet-indexering van de inkomensgrenzen zoals dat nu in het ontwerp zit, en al dan niet afhankelijk van de verdedigingsmechanismen deze week zal worden goedgekeurd, een negatief effect heeft op de sociale toeslagen inzake de kinderbijslagen waarvoor Vlaanderen bevoegd is?

Die problematiek kan zich veel eerder voordoen dan de overschrijding van de spilindex naar aanleiding van een aantal verhogingen van uitkeringen die tussentijds kunnen gebeuren.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Bertels, u kent de mechanismen net als ik. Je kunt bevoegdheidsoverschrijding inroepen. We hebben daarover gesproken op het Overlegcomité, maar er is geen consensus over bereikt. Het Waalse Gewest had een nota gemaakt, niet zo juridisch onderbouwd en niet met zoveel verwijzingen als wat ik hier breng, om te zeggen dat dit een deelstaatbevoegdheid is met de vraag om niet die federale maatregel te nemen met betrekking tot de niet-indexering van de kinderbijslagen. Er is geen consensus over bereikt. Ik heb erop gewezen dat wij bevoegd zijn. Ik heb verwezen naar het arrest van de Raad van State en naar het decreet dat het parlement heeft goedgekeurd en dat is gesteund door een positief advies van de Raad van State.

De Vlaamse overheid heeft op dat vlak een ander belang dan het Waalse Gewest. Als het Waalse Gewest wil blijven indexeren als het niet akkoord gaat en als de federale overheid zou overgaan tot die maatregel, dan zal het Waalse Gewest een procedure instellen. Wij hebben beslist om niet te indexeren. Aan onze regeling op dat vlak kan niets veranderen.

Met uw vraag over het niet-indexeren van de inkomensgrenzen overvalt u me. Ik moet dat nagaan. Het valt buiten het bestek van uw vraag. Ik heb u lezing gegeven van de bepaling waaruit blijkt dat de federale overheid bevoegd is voor het inkomens- en prijzenbeleid met welbepaalde dwingende doelstellingen, zoals bestrijding van inflatie en vrijwaren van mededinging.

Ik ga niet op de banken zeggen dat de inkomensgrenzen met betrekking tot het verstrekken van sociale uitkeringen onder dit inkomensbeleid vallen. Dat vergt onderzoek. Je kunt dat zomaar niet op de banken beantwoorden. Ik wil eventueel nader onderzoeken of dat iets is wat onder de federale bevoegdheid valt.

De parlementaire voorbereiding en de adviezen die daarover verstrekt zijn door de Raad van State, zijn zeer duidelijk. Het federale niveau blijft bevoegd voor inkomens- en prijzenbeleid, ook als het over gewestelijke materies gaat, maar met twee welbepaalde doelstellingen.

Ik ken het artikel en de toelichting erbij niet. Ik ga me nu niet wagen aan een uitspraak op de banken, maar ik wil wel eens bekijken wat de eventuele implicaties daarvan zouden kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Minister-president, voor mij zijn kinderbijslagen ook de sociale toeslagen en de voorwaarden die daaraan vasthangen. Ik neem er akte van dat u daar nu niet op kunt antwoorden, maar ik zou u toch aanraden om dat snel te onderzoeken, want het zal heel snel een praktisch effect hebben voor Vlaamse gezinnen die kindergeld genieten, aangezien er verhogingen van een aantal uitkeringen gepland zijn.

Vlaanderen heeft nog geen belangenconflict ingeroepen. U hebt gewezen op de juridische risico's, maar hebt geen verdere stappen gezet waardoor de behandeling geschorst zou kunnen worden – u kent de technieken die daarvoor bestaan. Dat hebt u nog niet gedaan, heb ik begrepen. Dan moet u dat toch snel eens bekijken, want dat kan heel snel een effect hebben op de hoogte van het bedrag aan kindergeld dat Vlaamse gezinnen krijgen. Ik zou dat niet op de lange baan schuiven, want het kan heel snel gaan naar aanleiding van een aantal welvaartsaanpassingen.

Minister-president Geert Bourgeois: Mag ik vragen over welk artikel het precies gaat? Ik heb nu alleen de artikelen meegebracht die betrekking hadden op uw vraag.

De heer Jan Bertels (sp·a): Het is een artikel dat verwijst naar alle inkomensgrenzen. Ik heb het artikelnummer niet opgeschreven. Het staat in de toelichting exact beschreven.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik zal een onderzoek laten doen door de administratie.

De heer Jan Bertels (sp·a): Goed, ik zal mijn vraag herformuleren, specifiek naar dat punt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de hervorming van de schenkingsrechten

– 1898 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jan Hofkens

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp·a): Minister, een maand geleden, op 17 maart 2015, hadden we in deze commissie al een debat naar aanleiding van een vraag over het al dan niet hervormen van de schenkingsrechten. De aanleiding was toen een uitspraak van uw partijvoorzitter. In het verslag lees ik dat u geen exacte timing kon of wou geven. U had het over "in deze legislatuur". Net voor het paasreces hebben we vernomen dat er een hervorming zal worden voorgelegd. Dat is opmerkelijk. In enkele weken – en als ik de berichtgeving in de krant bekijk, lijkt het op één nacht tijd – heeft men een heel systeem bekeken.

Ik betreur dat u naar aanleiding van de vraag niet bent ingegaan op ons aanbod om het debat hier in alle openheid te voeren. Wij voeren het debat over de hervorming van de fiscaliteit graag, zeker als het gaat over de Vlaamse fiscaliteit, inclusief de schenkingsrechten. Het is voor ons wel belangrijk dat het gebeurt in een correct en ruim kader, met een visie op het geheel. De aanpak die we hebben mogen volgen in de media, getuigt niet van een serieus debat over een ruim kader. Er is helemaal geen brede discussie geweest over 'de' Vlaamse fiscaliteit, over een reële tax shift naar vermogen in plaats van arbeid. Het gaat over in der haast besliste maatregelen, hebben we de indruk, in het kader van de begrotingscontrole.

Daarenboven, als ik uw motivatie in de pers hoor, is het gebaseerd op de bedenkelijke redenering dat je via een belastingverlaging sowieso meer in de staatskas zou krijgen. Bovendien lijkt dit een maatregel te zijn die in de eerste plaats de allerrijksten ten goede komt.

Als ik kijk naar het voorstel op zich – en dan ga ik ervan uit dat de communicatie van de regering ook is wat we hier binnenkort gaan bespreken – moeten we elkaar niets wijsmaken: het is helemaal geen belastingverlaging voor de middenklasse. Een schenking van onroerend goed doe je enkel als je er minstens één en waarschijnlijk zelfs meerdere bezit. Ik zie weinig mensen die hun eigen en enige woning wegschenken. Dat is problematisch. De verdeling van woningen anders dan de eigen woning, een verwerving die zelf ook onder druk staat, is bijzonder ongelijk verdeeld. 90 procent van de waarde van het vastgoed exclusief de eigen woning zit bij 10 procent van de mensen. Bijna een derde zit bij 1 procent van de mensen. 80 procent van de mensen heeft geen vastgoed naast de eigen woning.

Wat mij ook interesseert, is de budgettaire impact. Een belastingverlaging zorgt globaal gezien zelden voor meer inkomsten. U haalt steevast één voorbeeld aan. Maar we hebben bij het vorige debat ook gewezen op de bijzondere omstandigheden die daarmee gepaard gingen. Meestal zie je een positief effect op één post, maar een negatief effect op een andere post. Dus is er eerder sprake van een verschuiving. Als dat niet zo zou zijn, en als die Laffercurve een echt effect zou hebben, zouden we kunnen beslissen om de belastingen te halveren en kunnen we ons rijk rekenen. Maar daarvoor stel ik weinig enthousiasme vast. Dat is meteen ook het bewijs dat men in ruime kring niet in de Laffercurve gelooft. In het debat naar aanleiding van mijn vorige vraag hebben de heren Diependaele en Van den Heuvel ook opmerkingen in die zin gemaakt.

We staan er niet alleen in. In documenten van de Vlaamse administratie van december 2014 – geen eeuwigheid geleden, uw eigen administratie – staat zwart op wit dat eventuele meeropbrengsten uit toen voorgestelde aanpassingen aan de schenkingsrechten in geen enkele van de scenario's tegen het verlies aan successierechten zouden kunnen optornen. Dat heet in de volksmond een vestzak-broekzakoperatie. Wordt daarmee rekening gehouden bij de opmaak van toekomstige begrotingen? Morgen zie je misschien dat er meer schenkingen gebeuren voor een bepaalde groep, maar dat zie je op termijn in min resulteren bij de successierechten.

We hebben ook mogen noteren dat u met deze hervorming de markt zou willen sturen. U wilt mensen stimuleren om te verhuren. U wilt op deze manier ecologische investeringen stimuleren. Op basis van het artikel in De Tijd verwijs ik naar 2 procent. In de communicatie van de regering gaat het over 1 procent voor het tarief niet-rechte lijn tussen 0 en 150.000 euro en om 3 procent voor 150.000 tot 250.000 euro. Dat zijn net de woningen waarvoor die beide doelstellingen het meest geschikt zijn. De korting die u geeft, is het grootst voor woningen die niet of veel minder op de huurmarkt worden aangeboden. Het rendement van een verminderde schenking weegt eigenlijk niet op tegen een rendement van een klassieke investering met veel lager risico. Dat sturend vermogen, dat u veronderstelt, wordt helemaal niet ingevuld. Is het beperkt tot huurwoningen? Of gaat men ook handelshuur meenemen?

Wij vinden in heel het debat geen enkel spoor dat de kaduke basis van onze woonfiscaliteit, met andere woorden het kadastraal inkomen, op een of andere manier zou worden bekeken. Dat is ook een opmerking die we bij de bespreking van de beleidsnota hebben gemaakt. Een huis dat je bouwt op dergelijke fundamenten, lijkt ons niet erg sterk te staan. Dat lijkt ook niet echt de ambitie te zijn van de Vlaamse Regering bij deze maatregel ad hoc.

Minister, elke nieuwe maatregel zou moeten leiden tot meer gelijke kansen en meer maatschappelijk kapitaal. U zou ook kunnen overwegen om van deze gelegenheid gebruik te maken om bijvoorbeeld schenkingen aan maatschappelijke doelen te stimuleren. Werd dit meegenomen?

Ik som mijn vragen nog eens op. Waarom is gekozen voor deze aanpak bij nacht en ontij in plaats van te opteren voor een globale, bediscussieerde en beredeneerde aanpak? Hoe schat u de impact in van deze hervorming op de inkomsten van de successierechten? Denkt u echt dat u met de percentages die u geeft, enig sturend vermogen aan de dag zult leggen? Hoe zit het met de hervorming van het kadastraal inkomen? Overweegt u om het schenken aan of in functie van maatschappelijke doelen met deze hervorming te stimuleren?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Van Malderen, u maakt er een beetje een karikatuur van. U zegt dat ineens, hocus pocus, op een nacht de schenkingsrechten uit de lucht kwamen gevallen. Dat is natuurlijk niet waar. In het bestuursakkoord staat zwart op wit dat het de bedoeling is om dit aan te pakken. En er zijn geen twintigduizend manieren om daar werk van te maken. Mij lijkt het volledig te passen in een ruimer kader.

U begint dan een karikatuur te schetsen. U noemt de belastbare basis kaduuk en u stelt dat het een beetje stom is om te rommelen aan de rest, dat er geen huis kan worden gebouwd op rotte fundamenten. Dat klopt, maar als uw dak op instorten staat, komt dat niet doordat de fundamenten niet in orde zijn. Het is niet zo dat u uw dak dan verder moet laten instorten of uw ramen niet moet vervangen.

De voorzitter van mijn partij heeft bovendien aangekondigd dat ze voorstander is van een grondige en brede fiscale hervorming op alle niveaus. Dat is inderdaad iets dat niet op een blauwe maandag wordt geregeld of dat op de avond van de begrotingscontrole uit een mouw wordt geschud. Deze hervorming van de schenkingsrechten die nu werd voorgesteld door de regering en door de minister van Begroting en Financiën, kan bezwaarlijk dé grote fiscale hervorming worden genoemd. Het is een heel belangrijk onderdeel van de fiscaliteit, het is iets dat heel bevattelijk en duidelijk is en dat wel degelijk een positieve impact op de huurmarkt kan hebben.

Ik heb toevallig vandaag mensen van Samenlevingsopbouw gezien. Ik vertelde dat de kogel door de kerk was – de man was op vakantie geweest en had de kranten niet gelezen – en dat er een incentive is om een huis dat geschonken wordt op de huurmarkt te brengen. Ik heb immers begrepen dat langdurige huurcontracten in aanmerking komen voor een korting op de schenkingsrechten. Dat klonk die mensen als muziek in de oren. Niet voor de rijken, maar voor de armen is de huurmarkt heel belangrijk. Mensen die huren, zijn grosso modo de mensen die het het moeilijkst hebben. Als er dankzij deze maatregel meer huizen op de huurmarkt kunnen worden gebracht, zijn we goed bezig.

Ik kom tot het activeren van het slapend patrimonium. Het lijkt me evident dat door het verlagen van de drempels om een huis te schenken, het patrimonium veel sneller geactiveerd wordt. Nu betaalt men voor een huis van een beetje omvang tot 80 procent belastingen! Dat is voor mij diefstal, 80 procent! Dat is geen belasting meer, geen herverdeling, dat is diefstal. Je hebt iets, en daar wordt 80 procent van afgepakt.

Het is veel nuttiger dat het onroerend goed weer op de markt komt en gebruikt kan worden voor verhuur. Als het een groot huis is, kan het worden onderverdeeld in kleinere entiteiten. Dat zijn maatschappelijke tendensen die

zich doorzetten, los van de economische waarde van het onroerend goed. Het gaat niet over de rijke landheer met een groot huizenarsenaal die alles kan doorgeven. Het gaat over mensen die een pensioen hebben en daarnaast leven van hun huis. Ze zien het einde naderen en hebben kinderen die ook vooruit willen. Ze kunnen hun huis niet wegdoen, maar ze kunnen het nu wel schenken. Ze kunnen zelfs het vruchtgebruik behouden over het huis waar ze wonen zodat ze er niet uitgezet kunnen worden. Ze kunnen er ten minste voor zorgen dat wanneer ze er niet meer zijn, hun eigendom vlot in andere handen kan overgaan.

Nu is het zo dat na het openvallen van een erfenis, het al snel vijf jaar duurt voor een huis een nieuwe bestemming krijgt. Meestal moet er verdeeld worden omdat er meerdere erfgenamen zijn en moet er van alles op worden betaald. Tegen de tijd dat de erfenis rond is, is het huis al aan het verkrotten, aan het invallen en wordt het niet gevaloriseerd. Het kan al die jaren niet worden ingebracht op de huurmarkt.

Uiteraard ben ik heel verheugd met deze maatregelen. Ik zie er absoluut de noodzaak niet van in, ook niet voor de oppositie, om hier nu wat schamper over te doen en het toch maar koste wat het kost negatieve, perverse en antisociale intenties toe te dichten.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Voorzitter, ik wil in dezelfde trant verder gaan, maar misschien op een ietwat andere manier. Wat de inhoud betreft, wil ik me graag aansluiten bij de heer Schiltz. Het is in geen geval zo, zoals men wil laten uitschijnen, dat dit een paniekmaatregel is of een maatregel die uit de lucht kwam gevallen. In het Vlaams regeerakkoord staat inderdaad heel duidelijk dat de schenkings-, registratie- en successierechten zouden worden aangepakt. Nu doet men alsof hieraan niet gewerkt wordt.

Ik heb de indruk dat de vraag die gesteld werd, een paniekvraag is waarover weinig werd nagedacht. Het is jammer dat de vraag eerst gesteld is; ik was graag met collega Van Malderen in discussie gegaan over het gebruik van de schenkingsrechten als een beleidsinstrument. Ik heb de indruk dat vanuit de oppositie, toch bij sp.a, de rechten die geheven worden, de schenkings- en successierechten, enkel worden gezien als een belasting om mensen geld af te nemen. Eigenlijk zijn de schenkings- en successierechten bij uitstek middelen om aan beleid te doen. De regering heeft duidelijk gesteld dat ze niet in de mensen hun zakken zit voor hun geld, maar dat ze een beleid zal uitstippelen.

Ze gaat niet meedoen aan wat vroeger tot stand is gekomen. Rechten tot 80 procent is geen fiscaliteit, dat is confiscatie. Men neemt u alles af waarvoor u hebt gewerkt. Daarop hebt u al belastingen betaald. Zelfs als u het al gekregen zou hebben door schenking, hebt u er vroeger misschien al 60 procent op betaald en dan nu nog eens 80 procent. Men neemt u gewoon alles af. De regering zegt nu heel duidelijk: we gaan een beleid voeren dat niet in het voordeel is van de allerrijksten. Helemaal niet. Dit beleid is in het voordeel van alle partijen.

Zoals u zelf zei, mijnheer Van Malderen, hier wordt een beleidsmaatregel uitgewerkt in het voordeel van de vergroening, van de woningen voor mensen die moeten huren. Het is in het voordeel van iedereen wanneer een tante geen rechtstreekse erfgenamen in rechte lijn heeft, maar een bepaald goed in de markt wil brengen en daarvoor onmiddellijk bepaalde schenkingsrechten wil betalen. U zou zeggen: ik wacht liever tot ik later die 80 procent kan innen. De regering zegt: neen, we kiezen ervoor om dit goed in de markt te brengen ten voordele van iedereen. Op een bepaald ogenblik worden er minder rechten op geheven, maar minder wil nog niet zeggen weinig rechten, want het is nog zwaar wat erop moet worden betaald.

Mijnheer Van Malderen, het is ook een zeer sociale maatregel voor mensen die één eigendom hebben. U zegt dat dat niet in het voordeel is van die mensen. Beeld u een koppel in van 75 of 80 jaar met een woning, dat graag wil verhuizen naar een rusthuis. Dat koppel kan nu dat onroerend goed op een deftige manier aan de kinderen schenken en verhuizen naar een rusthuis. Dat is heel sociaal. Er wordt gepromoot dat dat huis wordt ingezet voor verhuring. Die maatregel is weloverwogen. Ik ga graag in debat met u en denk dat uw vraag veeleer paniekerig is, zeker niet in het voordeel van de allerrijksten, zoals u probeert te laten uitschijnen. Het is een zeer sociale maatregel, die ook nog menselijk is en die inderdaad waarschijnlijk geld zal opbrengen voor de kas – maar voor ons is dat niet het belangrijkste.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Mijn excuses dat ik er deze middag niet op het geagendeerde uur was. Het stond juist in mijn agenda en mijn chauffeur was er op tijd, maar ik had het gewoon niet door. Het lag dus helemaal aan mij.

Wat zijn de krijtlijnen van de hervorming? De hervorming van de huidige schenkbelasting is een sterke vereenvoudiging. In rechte lijn hebben we op dit moment negen verschillende categorieën, en we gaan naar vier categorieën. Er is op dit moment de rechte lijn, maar je hebt ook broers, zusters, nichten, neven en anderen. We gaan naar twee tarieven, rechte lijn en anderen.

Het is een humanisering van de schenkbelasting. We hadden torenhoge progressieve belastingen, tot 80 procent. Die 80 procent was heus niet zo uitzonderlijk. Het was 80 procent op de schijf vanaf 175.000 euro. Als je weet dat de gemiddelde prijs van een woning in Vlaanderen 210 tot 220.000 euro is, dan zit je voor bijna elke woning in die hoogste schijf, of toch zeker voor een gedeelte. Collega's hebben gezegd dat het confiscatie is, je zou kunnen zeggen dat het bijna onteigening is, maar het zijn wel bijzonder hoge belastingen. Je ziet dat bij de inkomsten. Er waren wel wat schenkingen in rechte lijn – meer dan 100 miljoen euro –, maar voor schenkingen tussen broers en zussen heb je 300.000 euro, tussen ooms en tantes 1,6 miljoen euro en tussen andere personen 1,7 miljoen euro. Wat notarissen me vaak zeggen, is dat mensen komen met de bedoeling om een huis te schenken, maar als een tante een huis wil schenken aan een nicht, betaalt ze op een huis van 210.000 euro vandaag 106.000 euro belastingen, berekend afhankelijk van de schijven. Het hoeft geen betoog dat heel wat mensen naar de notaris gaan met goede bedoelingen, maar buitenkomen en zeggen dat ze geen huis gaan schenken als ze daarvan de helft aan de staat moeten geven.

Bij deze hervorming was het voor mij heel belangrijk dat het een verlaging is in twee trappen. Er zit een duidelijke verlaging in door een energie-aspect. Als je schenkingsrechten verlaagt, moet je mensen ook stimuleren om de middelen die ze uitsparen, weer in de economie te investeren. Wat kun je dan het beste doen? Het patrimonium van woningen dat in aanmerking komt voor schenkingen, is vaak een ouder patrimonium, van voor de jaren 70 – niet altijd maar vaak –, van voor de eerste twee energiecrisisen. Als je weet dat 20 procent van de woningen nog geen dakisolatie heeft, terwijl je de meeste warmte langs daar verliest, dan zit je daar met woningen met een tweede verlaagd tarief om energie-efficiëntieredenen.

We versterken ook op de private huurmarkt. Straks kom ik op enkele criteria terug. Dat is ook heel belangrijk voor mijn coalitiepartner. Op dit moment is de kwaliteit van de woningen op de huurmarkt onvoldoende hoog. Als je gaat naar een langetermijnhuurcontract waar een conformiteitsattest aan verbonden is, kun je zo de kwaliteit van huurwoningen verhogen. Zo val je in de bijkomende vermindering van schenkbelasting.

We voorzien in een abbatement in het voordeel van personen met een handicap. We verlagen het percentage ook wanneer je wilt schenken aan bijvoorbeeld een school, of een welzijnsinstelling.

Ook dan is er een verlaging van 5,5 naar 3 procent wanneer men ook bereid is om hetzelfde te investeren in energie-efficiëntie. We doen deze legislatuur een zeer zware inhaalbeweging voor de schoolgebouwen, maar we weten dat er nog heel wat gebouwen zijn die, zeker op vlak van energie, niet in orde zijn.

De huidige tarieven schrikken op dit moment kandidaat-schenkers heel erg af. Voor schenkingen tussen broers en zussen is het begintarief 20 procent dat oploopt tot 65 procent; tussen ooms, tantes, neven en nichten loopt het tarief op van 25 procent tot 70 procent; tussen andere personen ligt het tarief tussen 30 en 80 procent.

Wat is het nieuwe systeem? Het huidige tarief bedraagt voor de eerste schijf tussen 0 en 12.500 euro in rechte lijn 3 procent; boven 500.000 euro is het 30 procent. Het nieuwe systeem telt vier schalen: van 0 tot 150.000 euro, 150.000 tot 250.000, 250.000 tot 450.000 en meer dan 450.000 euro. De tarieven worden 3, 9, 18 en 27 procent, met een bijkomende verlaging vanaf de tweede trap. Met energierenovatie wordt de 9 procent 6 procent, de 18 procent wordt 12 procent, de 27 procent wordt 18 procent.

Ik geef een voorbeeld. Een vader die aan zijn zoon schenkt voor een waarde van 220.000 euro, betaalt vandaag 21.225 euro schenkingsrechten. Met de nieuwe tarieven wordt dat 10.800 euro en 8700 wanneer men bereid is energie-vriendelijk te renoveren of een langetermijnhuurcontract af te sluiten met een conformiteitsattest.

Buiten de rechte lijnen blijven we met dezelfde categorieën werken. Er zijn nu drie categorieën: broers en zussen, ooms en tantes, en anderen. Er komt wel één tarief niet-rechte lijn met 10, 20, 30, 40 procent in dezelfde schalen, met opnieuw voor energierenovatie tarieven van 9, 17, 24 en 31 procent. Een voorbeeld: oom en tante schenken aan een nichtje of een neefje voor een waarde van 200.000 euro waarvoor men nu 106.375 euro schenkingsbelastingen betaalt. Met het nieuwe tarief betaalt men 27.000 of 23.700 euro met een ecologische, energetische efficiëntie.

Mijnheer Van Malderen, u zegt dat dit een ondoordachte hervorming is, op één nacht gemaakt. Uw partij heeft jarenlange regeringservaring. Wij zijn met deze hervorming al maanden bezig. We hebben simulaties gemaakt, categorieën gemaakt, berekeningen gemaakt. We hebben de energie-efficiëntie toegevoegd. We willen werken met geregistreerde aannemers zodat we de bouwsector een stimulans kunnen geven. Ik ben ervan overtuigd dat het een zeer evenwichtige en overwogen hervorming is waarbij er inderdaad een belastingverlaging wordt doorgevoerd, maar we doen ook een vereenvoudiging en een vergroening. We verlagen, vereenvoudigen en vergroenen. Ik vind de drie even belangrijk. Ze staan voor mij op dezelfde hoogte. Noem het hoe je wil, maar voor mij is dit ook een taxshift richting vergroening, waarbij je verlagingen kunt doen met ook meer inkomsten.

U zegt dat dit een belastingverlaging voor de allerrijksten is, want niemand zal zijn enige en eigen woning wegschenken. De realiteit wijst uit dat er vaak wordt geschonken met voorbehoud van vruchtgebruik. Notarissen zeggen dat de langstlevende echtgenoot vaak het huis schenkt, met behoud van het vruchtgebruik, op het moment dat men naar een rusthuis gaat. De schenker behoudt dus het recht om het geschonken goed te blijven bewonen of om de huurinkomsten te blijven ontvangen. Ik ben niet zo paternalistisch om te denken dat mensen zelf niet kunnen bepalen wanneer ze iets willen schenken.

Ik ben het er fundamenteel mee oneens dat dit enkel de rijksten ten goede komt. Als ouders of grootouders hun gezinswoning verlaten, dan is het net het uitgelezen moment om de woning te schenken. Schenken lijkt dan een veel betere optie dan de woning nog jaren leeg te laten staan, wat de realiteit is vandaag.

U zegt dat vooral de tarieven voor de hoogste schenkingen worden verlaagd. Voor een huis van 150.000 euro betaal je vandaag 10.624 euro schenkingsrechten in rechte lijn. Het wordt 4500 euro. De 3 procent blijft 3 procent in de laagste schijf. Alleen is er één zaak: nu geldt de laagste schijf tussen 0 en 12.500 euro. Ik weet niet waar je nog een huis vindt voor 12.500 euro. In het beste geval is dat het tuinhuis. Nu geldt 3 procent schenkingsrechten voor bedragen tussen 0 en 150.000 euro.

Mijnheer Van Malderen, het is een vervelende boodschap voor u, maar in de laagste schijf van 0 tot 150.000 euro – met de meest kwetsbare woningen – geldt nu het tarief van 3 procent, terwijl het vroeger 3 procent was voor de schijf van 0 tot 12.500 euro.

U hebt zelf verwezen naar de Laffercurve. Ik verwijs gewoon naar de schenkingsrechten op roerende goederen. Ik weet dat het opnieuw een vervelende boodschap is, maar ik ga u de cijfers toch nog eens geven. Het bedrag is toegenomen tot 140 miljoen euro in 2007 en 195 miljoen euro in 2014.

Over de schenkingsrechten op roerende goederen zei iedereen dat er een tijdelijk effect zou zijn van twee, drie jaar, dat nadien zou stilvallen. Het was inderdaad gestart als een tijdelijke maatregel. Dat hebben we nu bewust niet gedaan, om de successierechten niet te veel te kannibaliseren. Ik wilde ervoor zorgen dat het op lange termijn werkt. Ik wilde geen shockeffect hebben om de successierechten naar voren te trekken. Er zal een veel betere doorlooptijd zijn. Vandaag staan sommige huizen tien of vijftien jaar leeg. Als ze vandaag worden geschonken, kunnen ze perfect worden teruggeschonken na een bepaalde periode. Bij de roerende goederen zien we in ieder geval op geen enkele manier dat het schenken is stilgevallen, integendeel. Het gaat dan – vergeet het niet – om roerende goederen. Hier gaat het om onroerende goederen. Als je het wilt geven, moet je het altijd doen via een schenking of via een successierecht.

U vraagt naar de ontvangsten van de successierechten op dit moment. Is er een psychologisch effect of niet? Voor onze berekeningen hebben we gewerkt met mensen op het terrein. Wij hebben die schattingen gemaakt op basis van onze vele contacten op het terrein, om er op die manier een realistisch bedrag op te kunnen zetten.

U zegt dat ik de kans heb gemist om de fiscaliteit grondig te hervormen. Wel, maakt u zich geen zorgen. Het is mijn vaste wil en de vaste bedoeling van heel deze regering om onze fiscale autonomie te benutten waar we kunnen. In het begin van deze regeerperiode hebben we de miserietaks teruggebracht naar zijn oorspronkelijk niveau. We hebben hier een verlaging gedaan van de schenkingsrechten, een vergroening en een vereenvoudiging. Ik denk dat dat de weg is waarop we moeten verdergaan. We moeten blijven bekijken op welke manier we onze verkeersfiscaliteit verder kunnen vergroenen. Ik denk dat we dat moeten doen, dat we dat verplicht zijn aan onszelf. Dat is mijn vaste wil en mijn vaste ambitie. We moeten bekijken op welke manier we het bestaande patrimonium voor stadsvernieuwingsprojecten of andere projecten kunnen verbeteren.

U zegt: "Goh, nu is er toch een probleem. Het komt er zo rap." Wel, tijdens het debat – u hebt er zelf naar verwezen – was de opmerking dat we niet altijd tot 2019 moeten wachten om een regeerakkoord uit te voeren. Ik had verwacht dat u mij zou feliciteren en zou zeggen: "Goed gedaan, minister, ook al zit ik in de oppositie. Na negen maanden hebt u al zo'n grote hervorming doorgevoerd." Dat

was een beetje te voluntaristisch van mij. Als je in de oppositie zit, is het natuurlijk veel leuker als er niets gebeurt, als er een kibbelkabinet is en het niet vooruitgaat enzovoort.

Samengevat: ja, we hebben dit snel gedaan, omdat het de ambitie is van deze regering om het regeerakkoord volledig uit te voeren. Dan moet je inderdaad niet altijd wachten tot 2017 of 2018. Ik ben elke keer ongelooflijk blij als collega's initiatieven nemen om heel snel – en liever vandaag dan morgen – het regeerakkoord uit te voeren. Ik geloof niet zo in het opsparen van goede ideeën en in het opsparen van het uitvoeren van die goede ideeën.

Ik verwijs naar de persconferentie van de Confederatie Bouw, die spreekt over een prachtig paascadeau voor de sector, maar vooral een positieve impuls voor de sector en voor de economische activiteit. Het notariaat zegt dat het alles zal doen om bij te staan, omdat er jammer genoeg heel wat klanten moeten weggaan.

Bij de schenkingsrechten is het heel belangrijk dat er een aantal zaken zijn waarvoor we heel bewust als meerderheid hebben gekozen. Dat werd tot nu toe een beetje onderbelicht. Ten eerste zijn er de verlaagde schenkingsrechten, de tweede trap, die gelden voor langdurige huurcontracten. Minister Homans doet er alles aan om de private huurmarkt te stimuleren en de kwaliteit te verhogen. We willen ervoor zorgen dat de kwaliteit wordt verhoogd. Want wat is uiteindelijk de bedoeling? Het is de bedoeling dat we het slapend patrimonium dat er nu is, en waarbij er te weinig incentives zijn om het te renoveren, een conformiteitsattest te hebben en op die manier te verhuren, een bijkomende incentive geven.

We hebben hetzelfde gedaan met de verlaagde aanpak voor personen met een handicap. Wat is er beter of mooier dan wanneer je een onroerend goed wilt schenken aan iemand die een beperking heeft zodat die op die manier een garantie heeft op een kwalitatief hoogstaande woning?

Een derde zaak die we hebben toegevoegd, zijn de schenkingen van publieke instellingen. Voordien was er al een verlaging naar 5,5 procent. Die hebben we naar 3 procent gebracht.

Op die manier verlagen we, vereenvoudigen we, vergroenen we en nemen we een bij uitstek sociale maatregel.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, eerst en vooral wil ik reageren op collega's die lijken te zeggen dat we de grote voorstander zouden zijn van het status quo in dezen. Integendeel, vorige legislatuur en bij het vorige debat hebben we heel helder aangegeven dat we bereid zijn om dit debat te voeren, maar wel in al zijn aspecten en met een aantal heel belangrijke criteria die – en dat herhaal ik – volgens mij niet vervuld zijn.

Mijnheer Lantmeeters, als we het debat willen aangaan, dan is het niet om alles hetzelfde te laten. Ik ben de eerste om toe te geven dat het bestaande systeem op zijn limieten – de genoemde 80 procent – in de feiten eigenlijk een verbod inhield en niet vol te houden was. Maar u zult mij niet kunnen overtuigen.

Minister, op 17 maart hebt u geantwoord – en hebben coalitiepartners in die zin het woord gevoerd – dat het allemaal nog niet concreet was en dat het einde van de legislatuur snel genoeg was. Toen heb ik u inderdaad gevraagd u te haasten. Plots konden we dan op 2 april, de dag na 1 april, in De Tijd een tabel lezen over een akkoord. Op 3 april was er dan plots nog een ander akkoord. Uw coalitiepartners of uzelf hebben die cijfers op dat moment blijkbaar bevestigd. Dan maakt u mij niet wijs dat er niet voor een deel holderdebolder is gewerkt.

Maar goed, laat ons dat akkoord op zijn merites beoordelen. Dat wil ik gerust eens doen. Ik zal u zeggen dat bijvoorbeeld het gegeven van vereenvoudiging, het gaan van het grote aantal schijven naar het beperkte aantal schijven, belangrijk is. Ik ben de eerste om dat te onderkennen.

U wijst zelf op een aantal maatschappelijke doelen die u ondersteunt. Op zich kan dat een verdienste worden genoemd, net zoals het dichterbij elkaar brengen van schenkingen in lijn en niet in lijn.

Ik blijf echter voor twee aspecten op mijn honger zitten. Voor mij moet elke maatregel, elke tax shift leiden tot een systeem dat rechtvaardig en efficiënt is. Dat houdt in dat de sterkste schouders de grootste inspanningen leveren. Als daarvan wordt afgeweken, moet iets efficiënt sturend zijn. Dat vind ik in deze hervorming absoluut niet terug. Iemand die een woning schenkt van 180.000 euro, zal met uw systeem 900 euro korting krijgen. Als diezelfde persoon een woning van 320.000 euro schenkt – dan zitten we al een ruim eind boven de gemiddelde woning – gaat het over 7200 euro. U geeft in het segment dat bij uitstek in aanmerking komt voor de huurmarkt, 3 procent stimulan. Datzelfde segment is ook het segment dat op het gebied van energie-investeringen het meeste nodig heeft. Boven 250.000 euro gaat het over 6 procent en in de hoogste segmenten over 9 procent stimulan. U maakt me dan niet wijs dat de grootste stimulan niet is voor diegene die al veel heeft of veel krijgt. Het is maar de vraag of in het segment dat voor de huurmarkt interessant is en waar de grootste nood bestaat op vlak van energie-investeringen, effectief zal worden overgegaan tot investeringen. Dit is geen progressief systeem en het zal niet sturend zijn.

Ik vraag me af of u andere oplossingen hebt bekeken, bijvoorbeeld werken met een belastingvrije som en daarbovenop een progressief systeem. U hebt uw geloof in de Laffercurve bevestigd, maar u antwoordt niet op de vraag hoe u omgaat met de opmerkingen van uw administratie van december 2014 die zegt dat deze hervorming nooit zal compenseren wat u te kort zult krijgen in de successierechten.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Mijnheer Van Malderen, ik dacht dat de schenkingsrechten op roerende goederen en op gelden in 2004 zijn verlaagd door de toenmalige regering naar een vlakke 3 en 7 procent. Toen zat uw partij in de regering en was dat blijkbaar een sociale maatregel. Dat was blijkbaar niet in het voordeel van de allerrijksten. Uw partij was op dat moment eerlijker en aanzag het als een instrument om een beleid te voeren.

We verschillen fundamenteel van mening over belastingen. U zegt dat wanneer de belastingen zakken van 80 naar 40 of 20 procent, dat een cadeau is voor de allerrijksten. Ik zeg dat dit niet klopt. We nemen de mensen nog eens 20, 30 en 40 procent af op geld dat ze al verdiend hebben en waarop ze al belastingen hebben betaald. De schenkingsrechten zijn niet naar 3 en 7 procent vlak gegaan. We verschillen hierover van mening.

U doet alsof dit holderdebolder is gebeurd. Deze regering heeft heel goed werk geleverd. Wat was het slechtste dat deze regering had kunnen doen? Aankondigen in 2015 dat de schenkingsrechten zouden verlagen en dan gedurende anderhalf jaar discussiëren, waardoor de markt volledig zou blokkeren en niemand nog zou schenken in afwachting van een definitieve beslissing. Als een regering in de stilte en de luwte werkt aan een zeer goed uitgebalanceerd voorstel zonder dat u daarvan gehoord had, dan is dat voor u holderdebolderwerk. We kunnen de regering feliciteren met een doordacht instrument. Met de schenkingsrechten is gebeurd wat moet gebeuren: er is een

beleidsmaatregel genomen en we nemen de mensen iets minder af. We stimuleren de huurmarkt, de vergroening en zelfs de investeringen in de vergroening. Ik denk ook dat de werkgelegenheid en de bouwindustrie gebaat zullen zijn met deze regelgeving.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Van Malderen, bij uitstek fiscale maatregelen moeten snel en efficiënt worden genomen. Ik bedoel niet overhaast, maar dat er niet te veel tijd zit tussen aankondigen en uitvoeren. Het verschil met de vorige regering is dat u niet meer in de huidige regering zit. Dit lijkt voor u uit de lucht te komen vallen, terwijl achter de schermen wel degelijk de nodige voorbereidingen zijn getroffen. Dat is evident.

Een groot huis betekent niet per se weelde, luxe, rijk zijn, decadentie, maar evengoed de mogelijkheid om twee of drie gezinnen te huisvesten. Vooral in de stedelijke context verandert het wonen drastisch. Dat zijn maatschappelijke evoluties die niets te maken hebben met rijk of arm. Zelfs iemand die er warm inzigt, alleen is en een groot huis geschonken krijgt, zal er niet voor zijn plezier alleen in blijven zitten.

Dat kost handenvol geld. Dat is niet interessant. Dat is niet aangenaam. Al gauw wordt een deel van dat huis op de huurmarkt gezet, of ingeschakeld als zorgwoning. De voorbije Vlaamse regeringen hebben goed legistisch werk geleverd wat dat betreft.

U blijft erop hameren dat het goed is dat men die lasten verlaagt voor die modale woning, maar dat het een schande is dat men dit niet doet voor die duurdere woning. Ik ben het fundamenteel oneens met u wat dat betreft. Er zijn mensen die misschien meer hebben. Het kan zijn dat die mensen misschien harder werken of meer geluk hebben, maar meer is niet per se slechter, en in dezen betekent meer ook niet dat diegenen die minder hebben, nog minder zullen hebben. Het is een maatregel die de kloof tussen rijk en arm zeker niet zal vergroten, omdat – ik voorspel het u – er meer woningen op de huurmarkt zullen komen, en dat dat een goede zaak is, daarover zijn we het allebei wel eens, denk ik.

Wat de compensatie of het verlies qua successierechten betreft: het moge duidelijk zijn dat deze maatregel niet in eerste instantie een budgettaire maatregel is. Dat is een secundair effect. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Het is een maatregel die vergroent. Het is een maatregel die vereenvoudigt. Het is een maatregel die lasten verlaagt, en die misschien een positief effect zal hebben. Er is een bescheiden positief effect voorberekend. Mijnheer Van Malderen, een aantal leden hebben daarnaar verwezen, net als de minister. We hadden dit ook niet verwacht bij de schenkingen qua roerende goederen, maar we hebben dat daar gezien. Dat blijkt een groot succes te zijn. Dat blijkt meer inkomsten te genereren dan het kost. Goed, we moeten dat in de gaten houden. Dat is zeker en vast niet de mirakeloplossing die het gat in de begroting of de tekorten die we misschien nog tegemoet gaan, zal oplossen. Het is echter alleszins een maatregel die zoveel verschillende goede effecten sorteert dat het wat gemakkelijk is te zeggen dat er hier een soort fake konijn uit een hoed wordt getoverd op de nacht van een begrotingscontrole, dat dit niets voorstelt. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Zo bent u uw betoog begonnen, mijnheer Van Malderen. Ik probeer aan te tonen dat uw bewering geen steek houdt.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik denk dat de meeste argumenten zijn gegeven. Mijnheer Van Malderen, ik ben wel bijzonder blij dat u ook erkent dat 80 procent eigenlijk een waanzinnig hoog en bij wijze van spreken onaanvaardbaar bedrag is. Nogmaals, met deze maatregel verlagen, vereenvoudigen en vergroenen we. Ook heeft dit een aantal heel belangrijke sociale componenten, zodat dit onze private huurmarkt ook echt een injectie zal geven. Het is ook een economische maatregel. Daarvoor dient de fiscaliteit ook: om te sturen en ervoor te zorgen dat een economische sector die het moeilijk heeft, in moeilijke economische tijden, gewoon een duw in de rug krijgt. Een helfie.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Dit is een maatregel die samen met de begrotingscontrole werd aangekondigd, en toch zegt men dat die helemaal geen budgettaire component heeft, dat dit debat niet wordt gevoerd. *(Opmerkingen van de heer Willem-Frederik Schiltz)*

Het is een maatregel waarover men op dag één, indertijd bevestigd door coalitiepartners, cijfers heeft gepubliceerd, en de volgende dag fundamenteel andere cijfers. Neen, neen, daarover is niet holderdebolder onderhandeld. *(Opmerkingen van de heer Willem-Frederik Schiltz)*

Het is een maatregel waarbij men aan de duursten, degenen die dus niet in de huurmarkt zitten, het meest geeft. En dan wordt beweerd, mijnheer Schiltz, dat dit helemaal niet ten voordele van de allerrijksten is, integendeel, iedereen uit de middenklasse heeft een woning van 450.000 euro. Ik moet bijna hopen dat de verdere fiscale hervormingen toch wel iets serieuzer zullen gebeuren, als ze er überhaupt al komen. Ik hoop ook dat ze niet in de lijn liggen van wat jullie federaal doen. Dat is goed voor de diamantairs. Minister, wat jullie Vlaams doen, blijft goed voor de mensen die in villa's wonen, maar de modale Vlaming heeft van u vooral al facturen gekregen en is zeker niet geholpen met wat u hier nu hebt uitgewerkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.